

PO STOPÁCH ZLATÉ STEZKY

Pavel Fencel • Jaroslav Vogeltanz • Marie Šlehoferová

KUDY PO STOPÁCH ZLATÉ STEZKY

Text
Pavel Fencl

Fotografie
Jaroslav Vogeltanz (česká část)
Marie Šlehoferová (bavorská část)

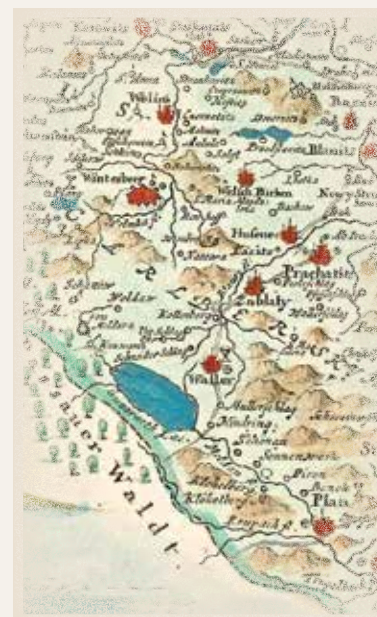

Poprvé se Zlatá stezka (Gulden Steig) objevila na mapě Čech z roku 1619 od Pavla Aretina z Ehrenfeldu. Tato mapa se zachovala v jediném exempláři.

PRACHATICKÁ VĚTEV ZLATÉ STEZKY

TRASA Z PASOVA DO PRACHATIC

PASOV » Ilzstadt » Grubweg » Salzweg » Leoprechting »
Grossthannensteig » Salzgattern » Deching » Waldkirchen »
Schiefweg » Böhmziesel » Fürholz (mýto niederburského kláštera) »
Grainet » Leopoldsreut » Bischofsreut » Marchhäuser »
České Žleby » Soumarský most » Volary » Cudrovice » hrad Hus »
Albrechtovice » Libínské Sedlo » Perlovice » PRACHATICE

Mapa Čech od Mořice Vogta z roku 1712 se zakreslenou stezkou

Oblast mezi Volary a Prachaticemi na mapě Jana Kryštofa Müllera z roku 1713

SLAVNOSTI SOLNÉ ZLATÉ STEZKY

Město se k tradicím **Zlaté stezky** pravidelně vrací poslední červnový víkend již téměř tři desítky let. Program slavností je ustálený – příjezd soumarů se solí, průvod prachatických měšťanů v renesančním oblečení, vystoupení souborů z družebních měst, dechovky ve Štěpánčině parku, trhovci na náměstí a pokaždé hlavní host, mezi nimiž byly mimo jiné známé herečky, zpěvačky či jiné celebrity.

Naši cestu budou provázet virtuální karavany, které vyrazily na cestu z cílových měst a jejichž cílem byl Pasov. Seznámíte se s jejich složením, s jejich vůdci a s jejich občas strastiplnou cestou.

PUTOVÁNÍ KARAVANY Z PRACHATIC DO PASOVA (1581)

Po vydatné snídani a naložení zboží v Prachaticích se soumaři po deváté hodině ranní vydali na cestu do Pasova. Čekalo je třídní putování se dvěma noclehy – ve Volarech a Waldkirchenu.

V nových prosticích bylo obilí, náklad obsahoval lahve prachatické kořalky, med i skleněné pateříky. Staré prostice, ve kterých do Čech přivezli sůl a další zboží, si Prachatičtí vzali na topení.

Vůdce karavany Hans Fuchs vydal povel a soumaři vyrazili na pochod. Dvaadvacet mužů se 40 mulami a 22 koňmi doprovázelo 10 ozbrojených jezdců. Přibráli s sebou studenta, jehož cílem byl Pasov. Psal se 10. říjen roku 1581. Cesta ubíhala pomalu, stoupání k Fefrům bylo dlouhé. Když se to zvládlo, nastala chvilka odpočinku. Počasí soumarům přálo, byl slunečný podzimní den a okolní lesy hrály všemi možnými barvami. Krátká zastávka v kostele sv. Anny a malé občerstvení v krčmě u starého Nusky soumary příliš nezdrželo. Hans Fuchs vyslal tři jezdce k albrechtovickým chalupám, aby se porozhlédli po okolí. Karavana je po necelé hodině dostihla. Jeden z jezdců ohlásil, že cesta by měla být bezpečná, přesto bylo třeba opatrnosti. Někdy se totiž v ruinách hradu Hus schovávali lapkové.

VÝLETY Z PRACHATIC

1

DO NETOLIC A ZA PECKÁŘI DO LHENIC

Prachatice – Vitějovice – Obora – Kratochvíle – Netolice –
Lhenice – Frantoly – Nebahovy – Prachatice

VITĚJOVICE

Obec Vitějovice je první zastávkou na našem výletním okruhu. Ves patří k nejstarším v prachatickém okrese, první zmínka pochází z roku 1263. Na návsi stojí kostel sv. Markéty z roku 1743.

NEJSTARŠÍ DŮM V ČECHÁCH?

Při stavebních úpravách vitějovického domu čp. 4 bylo zjištěno že dřevo použité na stavbu roubenky pochází z roku 1491. Tím vznikla hypotéza, že se jedná o nejstarší dřevěný interiér v Čechách.

OSULE

Hrad, který měl jen krátkou existenci, najdete nedaleko Vitějovic. Dostanete se k jeho zřícenině po modré značce. Hrad založil zřejmě Přemysl Otakar II., ale po jeho smrti byl zřejmě pobořen. Dalšími majiteli byli Jan z Michalovic a bratři Bruno a Verner z Vitějovic. Ti však vyměnili Osuli za hrad Pořešín s Bavorem ze Strakonice. Hrad časem ztratil význam a byl zbořen, aby nebyl využíván lapky.

OBORA

Bývalá obec Obora překvapí svojí rozlohou. Je tvořena skupinami domů, které jsou od sebe vzdáleny stovky metrů. V dobách, kdy součástí Obory byly usedlosti v dnešních Hradcích a Hradišti, činila délka obce téměř 10 km. Pamětníci vyprávěli, že když starosta poslal oběžník po Oboře, posel vyrazil dopoledne a vrátil se večer. Název Obora odkazuje na existenci obory, kterou tady nechal zřídit Vilém z Rožmberka.

WALDKIRCHEN

Kostel Nejsvětější Trojice v Grainetu byl postaven v letech 1747–1756

HAIDEL

Grainet je také východiskem pro výstup na horu Haidel, jejíž vrchol leží v nadmořské výšce 1 168 m. Na rozhlednu vysokou 35 metrů se dostanete po 159 schodech. Odměnou bude za pěkného počasí široký rozhled.

PUTOVÁNÍ KARAVANY K WALDKIRCHENU (1581)

Byla již tma, když se karavana ocitla před waldkirchenskými hradbami. Vstoupili do městečka dolní branou, která byla ještě otevřená. V hospodě u Wolfa již na ně čekaly pečeně s chlebem, pasovské pivo a kalíšky pálenky. Ráno Hans Fuchs navštívil jednoho z radních, který si nechal z Prachatic přivést tři lahve prachatické kořalky a malý soudek medu. Dostavil se také jirchář Wastl, který si objednal vydělané kůže. Prachatičtí koželuzi odváděli dobrou práci a jejich kůže, hlavně teletina, byly vyhlášené. Fuchs přijal další objednávku s tím, že termín cesty ještě nezná, bude hodně záležet na počasí. Obchod všichni tři zapili kalíškem prachatické a Fuchs se vydal na náměstí, kde již soumaři na svého vůdce čekali, aby společně vyrazili k Ernestingu. Tam se potkali se soumary, kteří směřovali do Vimperka. Neměli ozbrojený doprovod. Vůdce karavany Peter Altrichter řekl, že si je objednávají ve Freyungu, mají dohodnuto šest chlapů. Po chvíli hovoru se obě karavany rozešly a pokračovaly do cílů svých cest.

Waldkirchen je největším městem okresu Freyung-Grafenau. Žije zde necelých 11 tisíc obyvatel. První písemná zmínka pochází z roku 1203, práva trhu a status městečka obdržel Waldkirchen v roce 1285. Město bylo významnou zastávkou pro soumary. Solní obchod připomíná i místní Muzeum Zlaté stezky, které najdete nedaleko náměstí. Nachází se v jedné z věží hradebního systému a v pěti místnostech má návštěvník možnost seznámit se s historií solního obchodu, ale také vývojem Waldkirchenu, který byl důležitým místem na trase stezky. Další expozice jsou věnovány lidové zbožnosti, řemeslům a živnostem ve městě.

MUZEUM VYSTĚHOVALECTVÍ

V místní části Schiefweg je umístěno v domě Emerenz Meierové muzeum vystěhovalectví. Expozice připomíná stěhování lidí z Bavorského lesa a Šumavy v 19. a na počátku 20. století do nových domovů. Zaměřuje se na vystěhovalectví do Ameriky. V muzeu je množství multimediálních instalací a audioprůvodců. Exponátem je i samotný dům, v němž je muzeum umístěno. Návštěvníci se po prohlídce mohou občerstvit v hospůdce Zu Emerenz, která se nachází v přízemí domu.

PROČ MÁ WALDKIRCHEN HRADBY

Města a městečka v bavorském příhraničí většinou nemají staré městské hradby s baštami. Waldkirchen je ale má. Důvodem byly nájezdy Mikuláše Kaplíře ze Sulevic, který se svými lidmi městečko několikrát napadl v roce 1458. Nato pasovský biskup vydal povolení ke stavbě městských hradeb.

Zbytek městských hradeb ve Waldkirchenu

Vimperké náměstí Svobody s Horní kašnou

VIMPERK

Město v okrese Prachatice má přes sedm tisíc obyvatel a leží v nadmořské výšce 694 metrů.

Původní kolonizační osada ze 13. století získala na významu po vystavění hradu Purkartem z Janovic v letech 1251–1260. Hrad byl postupně přestavován na zámek. Tam sídlila správa vimperského panství, které postupně vlastnili Rožmberkové (do roku 1601), Eggenberkové (1622–1719) a Schwarzenberkové (1719–1930). Majitelé panství však na zámku nebydleli, s výjimkou Petra Voka z Rožmberka, který zde strávil krátký čas. Na zámku sídlili úředníci v čele se správcem panství. S Vimperkem je také spojována tiskařská tradice. Prvním známým tiskařem byl Jan Alacraw, který ve Vimperku vydal tři tisky v roce 1484, tedy pouhých 16 let po vydání první tištěné knihy v Plzni. Protože odbyt tištěných knih nebyl

dostatečný, vrátil se Alacraw do Pasova. Tiskařskou tradici obnovil v 19. století Jan Steinbrener.

Dlouhou tradici mělo ve Vimperku a okolí sklářství. Koncem 16. století bylo na Vimperku šest sklářských hutí. Ve městě samotném vznikla huť Adolf v roce 1816. Brzy se stala významným sklářským podnikem a její majitelé bratři Kralikové patřili k významným osobnostem Vimperka.

Textilní průmysl se tady začal rozvíjet na počátku 20. století, kdy vznikla textilka firmy Joss & Löwenstein, po roce 1945 n. p. Šumavan se závody ve Vimperku, Prachaticích, Klatovech. Po roce 1990 firma zanikla, podobně jako vimperské tiskárny. Vimperk byl také sídlem několika vojenských útvarů, pro které byl nad městem v místě zvaném U Sloupu postaven velký kasárenský areál, dnes obsazený různými firmami.

Vimperký zámek na dobové pohlednici

INFORMAČNÍ CENTRUM NP ŠUMAVA

Nachází se na konci města při silnici do Sušice. Je vhodné především pro děti, pro které je připravena řada zajímavostí.

PUTOVÁNÍ KARAVANY Z KAŠPERSKÝCH HOR DO KREUZBERGU (1705)

Píše se rok 1705 a jednoho teplého zářijového dne vyráží z Kašperských Hor skupina jezdců, kteří ženu menší stádo krav. Čeká je daleká cesta pěti českých mil, jejíž cíl bude až v Kreuzbergu. Skupinku vede Johann Klostermann, syn kašperskohorského měšťana a pekaře. Spolu s ním se vydali na cestu Josef Grasser, Franz Praschl a Sebastian Heisler. Dobytek není jediný artikl, který s sebou vezou. Ještě čtyři žoky chmele a šest soudků medu. Cesta byla připravena, měli zajištěné přespání, stejně jako ohrady pro dobytek. Cestou k potoku se zastavili u Grantlu, kapličky na dolním konci města, a po krátké modlitbě pokračovali dál. Údolím potoka se dostali až k mostku přes Lossnitz Bach (Zlatý potok) a čekali je stoupání až do Cimruků (Kozí Hřbety). Cesta byla úzká, dobytek zvládal stoupání zatím dobře a Johann se už těšil na první zastávku, kterou byl Pilsnerhof. Skupina chalup, v jedné z nich žil starý Pilsner, který bude vyprávět o starých časech, kdy byl život mnohem těžší. Konečně Cimruky a posezení v krčmě. Dál se pokračovalo přes Zhůří na Kvildu. Tam se konečně dočkali pořádného jídla, dobrého piva i noclehu. Na hlídání krav v ohradě se vystříдали Franz se Sebastianem. Ráno jim krčmář při snídani sdělil, že na pasovské straně vznikla nová ves a pořád tam přibývají nové domy. Poradil jim, kudy se přes zemskou hranici do té nové vsi dostanou. Krčmář měl pravdu, ale pěšina, kterou jim doporučil, dělala kravám problémy, putování se zpomalilo. Před polednem byli v té nové vsi, místní jí říkali Halbwald. Když se Johann zeptal proč, jeden dřevař mu odpověděl, že je to proto, že leží na půl cestě mezi Freyungem a Kašperskými Horami. Do Kreuzbergu dorazili za tmy, řezník Pollak na ně již čekal. Když byl obchod uzavřen, peníze vyplaceny a krávy ustájeny, tak si po večeri všichni sedli ve velké světnici a řezníková žena Annemirl se vyptávala na svou tetu, která se přivdala na Kvildu. Také jim sdělila, že pasovský biskup rozhodl o postavení nové vesnice, kterou projeli. Na otázku, jak je na Kašperských Horách, jí Johann sdělil, že se zlatem na Horách asi bude konec, ale chvála bohu město má velké lesní majetky, a tak snad nebude zle.

VÝLETY Z KAŠPERSKÝCH HOR

1

KOLEM PRANÝŘE ZA VÝHLEDY

Pranýř nad Kašperskými Horami

Cesta u Modrého sloupu

Křížek nedaleko Modrého sloupu

Do dalšího místa na **Zlaté cestě** se nedostanete ani pěšky, ani na kole, ani autem. Důvodem je zákaz cesty z Březníku na Luzný přes Modrý sloup. Nezbyvá než se do Waldhäuseru dostat po bavorských silnicích.

WALDHÄUSER

V dobách provozu Zlaté stezky to bývalo důležité místo na pasovské straně, dnes je to poklidná osada s kostelíkem P. Marie v lese a dvěma lyžařskými vleky. Waldhäuser je také východiskem pro výstup na horu Luzný. Ta se svými 1 373 m n. m. patří mezi šumavské vrcholy vyšší než 1 300 m, kterých je celkem 28. K výstupu můžete využít buď cestu Letní (Sommerweg), nebo Zimní (Winterweg). Odměnou za výstup bude nádherný panoramatický výhled na českou i bavorskou stranu.

Kostel sv. Marie im Wald ve Waldhäuseru

SANKT OSWALD

KLÁŠTER ST. OSWALD

Benediktinský klášter byl založen koncem 14. století u pramene léčivé vody a zrušen v roce 1803. Objekty poté využívala zdejší manufaktura. Klášterní kostel je dodnes farním a v areálu je malý pivovar.

MUZEUM HISTORIE LESA

Návštěvu tohoto moderního muzea bychom neměli vynechat. Jsou zde mluvící stromy, představí se nám obyvatelé horské vesnice, najdete zde vše, co souvisí s využíváním lesa v minulosti, uvidíte v činnosti moderní stroje určené k těžbě dřeva. Na modelech uvidíte proměny vlaků na lokální trati a mnoho dalších zajímavostí. Mezi památkami na železnou oponu je i malý kus z trupu československého MiGu, který havaroval v bezprostřední blízkosti hranice.

Kostel sv. Oswalda

Muzeum historie lesa ve Sankt Oswaldu